

Karar Sayısı : 7/2810

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Genel Müdür Yardımcısı ve Yönetim Kurulu Üyesi Şecaat Kaan'ın bu görevinden alınması; Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 6/7/1971 tarih ve 10/3652 sayılı yazısı üzerine, 12/3/1964 tarih ve 440 sayılı Kanunun 10 uncu maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 12/7/1971 tarihinde kararlaştırılmıştır.

CUMHURBAŞKANI
C. SUNAY

Başbakan N. ERİM	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı S. KOÇAS	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı A. KARAOSMANOĞLU	Devlet Bakanı M. ÖZGÜNEŞ
Devlet Bakanı D. KITAPLI	Adalet Bakanı İ. ARAR	Millî Sa. Bakanı F. MELEN	İçişleri Bakanı H. ÖMEROĞLU
			Dışişleri Bakanı O. OLCAY
Maliye Bakanı S. N. ERGİN	Millî Eğit. Bakanı Ş. OREL	Bayındırlık Bakanı C. KARAKAŞ	Dış Ekonomik İlişkiler Bakanı Ö. DERBİL
Sağlık ve Sos. Yar. Bakanı T. AKYOL	Güm. ve Tekel Bakanı H. ÖZALP	Tarım Bakanı M. Ö. DİKMEN	
Ulaştırma Bakanı H. ARIK	Çalışma Bakanı A. SAV	Sanayi ve Ticaret Bakanı A. ÇILINGIROĞLU	
Enerji ve Tabii Kay. Bakanı İ. TOPALOĞLU	Turizm ve Tanıtma Bakanı E. Y. AKÇAL	İmar ve İskân Bakanı S. BABÜROĞLU	
Köy İşleri Bakanı C. AYKAN	Orman Bakanı S. İNAL	Gençlik ve Spor Bakanı S. ERGÜN	

Millî Savunma Bakanlığından :

Karar Sayısı : 9466

1. Bu kararda isimleri yazılı Askerî Hâkimler ile subayların aslı görevleri ile irtibatları baki kalmak üzere karşılarında gösterilen görevlere atanmaları 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 11 inci maddesi ve 357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Savcılar Kanunu hükümleri gereğince uygun görülmüştür.

2. Bu kararı Millî Savunma Bakanı yürütür.

17/6/1971

CUMHURBAŞKANI
C. SUNAY

Başbakan N. ERİM	Millî Savunma Bakanı F. MELEN
---------------------	----------------------------------

K. K. K. Mrk. D. Bşk. İcra Şb. lığında görevli, P. Alb., İzzettin Avlar, 942-115, Sıkıyönetim K. lığı 3 No. lu Mahkeme Üyelğine - Ankara.

K. K. K. Top. D. Bşk. Hrk. Tşk. ve Eğt. Şb. Silâh ve Mlz. Ks. A., Top. Alb., Hasan Özman, 943-19, Sıkıyönetim K. lığı 3 No. lu Mahkeme Üyelğine - Ankara.

Güney Dz. Saha K. lığı Prs. Ş. Md., Gv. Alb., Cemal Özgü, 948-2170, Sıkıyönetim K. lığı As. Mah. Üyelğine - İzmir.

3. Hv. K. K. Tet. Krl. Bşk. nı, Hv. Alb., Ahmet Ölçer, 946-38, Sıkıyönetim K. lığı As. Mah. Üyelğine - Diyarbakır.

7. Kor. İSTH. Şb. si İ. K. K. Şb. Md. ü, P. Alb., Uluer Çaydam, 946-60, Sıkıyönetim K. lığı As. Mah. Üyelğine - Diyarbakır.

Diyarbakır Sıkıyönetim As. Mah. Üyesi P. Alb., Nazım Günel 939-138 7. Kor. K. HERK. EGT. Şb. Teşkilât ve Kadro Ks. Amirliğine - Diyarbakır.

Diyarbakır Sıkıyönetim K. lığı As. Mah. Üyesi, P. Alb., Vahit Nalçacı, 941-91, 7. Kor. K. lığı emrine - Diyarbakır

9. Kor. As. Mah. Hâkimi, Hâk. Yb., Hamdi Öner, 949-Sv-10, Sıkıyönetim K. lığı As. Mah. Hâkimliğine - Diyarbakır.

10. Tüm. K. As. Mâk. Hâkimi, Hâk. Bnb., Müfit Yanmaz, 954-b-11, Sıkıyönetim K. lığı As. Mah. Hâkimliğine - Diyarbakır.

8. Kor. K. As. Mah. Hâkimi, Hâk. Yzb., Taylan Erimer, 959-1, Sıkıyönetim K. Adli Müşavir Yardımcılığına - Diyarbakır.

21. Syy. J. Tuğ. K. As. Mah. Yrd. As. Savcısı, Hâkim Üst., Vural Özenirler, 963-2, Sıkıyönetim K. As. Mah. Yrd. As. Savcılığına - Diyarbakır.

Diyarbakır Sıkıyönetim K. As. Mah. Hâkimi, Hâk. Üstgm., Çetin Güvener, 966-2, 7. Kor. As. Mah. Hâkimliğine - Diyarbakır.

Ankara Sıkıyönetim K. lığı 3 No. lu As. Mah. Hâkimi, Hâk. Bnb., Süreyya Atar, 955-b-12, 33. Tüm. K. As. Mah. Hâkimliğine - Kırıkkaleli.

9. Kor. K. As. Mah. Yrd. As. Savcısı, Hâk. Bnb., Necati Akagündüz, 953-b-34, Sıkıyönetim K. lığı 3 No. lu As. Mah. Hâkimliğine - Ankara.

11. Kor. K. As. Mah. Yrd. As. Savcısı, Hâk. Yb., Sadettin Üçüncüoğlu, 953-2, Sıkıyönetim K. Ad. Müş. Yardımcılığına - Ankara.

Karar Sayısı : 9608

1. Bu kararda isimleri yazılı askerî hâkimler ile bir subayın aslı görevleriyle irtibatları baki kalmak üzere karşılarında gösterilen görevlere atanmaları 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 11 inci maddesi ve 357 sayılı Askerî Hâkimler ve Askerî Savcılar Kanununun hükümleri gereğince uygun görülmüştür.

2. Bu kararı Millî Savunma Bakanı yürütür.

16/7/1971

CUMHURBAŞKANI
C. SUNAY

Başbakan N. ERİM	Millî Savunma Bakanı F. MELEN
---------------------	----------------------------------

8. Kor. NBC Subayı, P. Kd. Alb., Cemalettin Arda, 941/18, Diyarbakır Sıkıyönetim K. lığı As. Mahkeme Subay Üyelğine.

Diyarbakır Sıkıyönetim K. lığı As. Mahkeme Hâkimi, Hâk. Yb., Hamdi Öner, 949-Sv. 10, 9. Kor. As. Mahkeme As. Hâkimliğine

7. Kor. As. Mahkeme Hâkimi, Hâk. Bnb., Hamdi Sevinç, 953-b-20, Diyarbakır Sıkıyönetim K. lığı As. Mahkeme Hâkimliğine.

Ankara Sıkıyönetim K. lığı As. Mahkeme Yrd. Savcısı, Hâk. Bnb., Güner Özer, 957-6, 57. Er Eğt. Tüm. K. lığı As. Mahkeme Hâkimliğine.

Danıştay İctihatları Birleştirme Kurulu Kararları

E. No : 1969/4
K. No : 1971/21

ÖZÜ : Yüksek Öğrenim ve Yurtlar Kurumuna bağlı yurtlarda çalışan kapıcı, bekçi, temizlikçi, odacı ve kalorifercilerin 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun değişik 12 nci maddesinin II sayılı fıkrasının C bendi gereğince Emekli Sandığı ile ilgilendirilmelerinin gerektiği hakkında Danıştay İctihatları Birleştirme Kurulu Kararı.

274 sayılı Sendikalar Kanununun 14 üncü maddesine dayanılarak Oleyis'in (Özel Lokanta ve Eğlence Yerleri İşçileri Senirakası) Yüksek Öğrenim ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü aleyhine açtığı ve T. C. Emekli Sandığı'nın da bu kurum yanında müdahil olarak yer aldığı davada, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne bağlı yurtlarda kapıcı, bekçi, temizlikçi, odacı, kaloriferci ve benzeri hizmetlerde bulunanların 1950 tarihinden beri Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilgilendirildiği halde, T. C. Emekli Sandığı tarafından bu sandığa bağlanmaları hakkında T. C. Emekli Sandığı Yönetim Kurulunca verilen ka-

rarın iptalini istemesi üzerine, Danıştay Sekizinci Dairesinin 6/4/1965 tarih ve E. 1964/7196, K. 1965/1574 sayılı kararıyle; «5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 6311 sayılı Kanunla değişik 12 nci maddesinin II sayılı fıkrasının (C) bendi, iş yerlerindeki kapıcı, bekçi, odacı, kaloriferci, temizlikçi ve benzeri hizmetliler dahil olmak üzere kurumların iş Kanunu uygulanan iş yerlerinde çalışan işçileri, Emekli Sandığından faydalanacaklar haricinde bırakmış ve aynı kanunun muvakkat 90 ncı maddesi ile de İş Kanununun uygulandığı iş yerlerindeki işçi vasfını haiz her çeşit hizmetlilerin 1/1/1950 tarihinden sonra işe girerek Emekli Sandığı ile ilgilendirilmiş bulunanların T. C. Emekli Sandığı ile alakaları kesilip istihkaklarından sandık geliri olarak kesilmiş bulunan emekli keseneği ve karşılığın İşçi Sigortaları Kurumuna devredileceğini hükme bağlamış olduğuna göre davacı sandığın üyeleri bulunan temizlikçi, kaloriferci, odacı, kapıcı, bekçi ve benzeri hizmetlilerin Sosyal Sigortalar Kurumu ile mevcut ilgileri kesilerek T. C. Emekli Sandığına tabi tutulmalarında, kanuna aykırılık açık bulunduğu» mucip sebebiyle dava ko-

nusu Emekli Sandığı Yönetim Kurulu kararının iptaline karar verilmiş iken, davacı Muammer Ertemiz'in, Devlet Hava Meydanları Genel Müdürlüğünde 8/10/1960 ve 12/5/1965 günleri arasında 3656 sayılı Kanunun 19 ve 7244 sayılı Kanunun 5 inci maddeleri gereğince (D) cetvelinde elektronik teknisyeni olarak geçen hizmetinin 5434 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin II nci fıkrasının 6311 sayılı Kanunla değişik (C) bendi hükmüne göre Sosyal Sigortalar yerine, Emekli Sandığına tabi hizmet olarak geçtiğinin kabulüne dair Emekli Sandığı Yönetim Kurulunca verilen kararın iptali dileğiyle Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü aleyhine açtığı dava sonunda verilen Onuncu Dairenin 18/12/1967 gün ve E. 1967/1520, K. 1967/2687 sayılı kararıyla; «5434 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin II nci fıkrasının (C) bendinde daimi kadrolarda aylık ücretle çalışan ve bu bentte tadat edilen hizmetliler ve benzerlerinin Emekli Sandığından faydalanacakları sarîh olarak zikredilmiş bulunmasına, 3656 sayılı Kanunun 19 uncu maddesiyle 7244 sayılı Kanunun 5 inci maddesi hükümlerine göre (D) cetvelinde aylık ücret almak suretiyle de 1/6/1958 - 1/1/1959 ve 18/10/1960 - 12/5/1965 günleri arasında elektronik teknisyeni olarak Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünde çalışan davacının durumunun, görevinin mahiyeti itibariyle yukarıda zikredilen (C) bendinin «benzeri hizmetliler» ibaresi şümülünde mütalâa edilmesi ve mezkûr hizmetlilerin T. C. Emekli Sandığına tabi olarak geçtiğini kabul ile sonuçlarının tanınması gerekeceğinden, 5434 sayılı kanuna 6311 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi ile eklenen 90 ncı madde hükmünden bahisle davalı idarece aksine yapılan işlemin iptaline» karar verilmiş bulunmakla, her iki Daire kararı arasında, Kredi ve Yurtlar Müdürlüğüne tabi işyerlerinde çalışan ve bilâhare daimi kadrolara alınan hizmetlilerin Hava Meydanları Genel Müdürlüğünde çalışan aynı durumda olan elektronik teknisyenin Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğüne mi yoksa T. C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğüne mi bağlı olacakları konusundaki aykırılık bulunduğu bahisle, 521 sayılı Yasanın 45 inci maddesi uyarınca içtihadın birleştirilmesi yoluyla halli istenildiğinden bahis konusu kararlar Başkanunsözcüsünün mütalâası ve raportör üyenin raporu ve bu konu ile ilgili yasalar incelenerek oluru düşünüldü :

521 sayılı Danıştay Yasasının 45 inci maddesine göre İçtihadın Birleştirilmesini gerektirir mahiyette aykırı kararların bulunduğu oybirliği ile karar verildikten sonra işin esası incelendi :

5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Yasasının 6311 sayılı Yasa ile değişik 12 nci maddesinin II nci fıkrasının (C) bendi; «Daimi kadrolarda aylık ücretle çalışan her çeşit hizmetliler» in bu kanunla tanımlanan haklardan faydalanacaklarını öngördükten sonra parantez içindeki «işyerlerindeki kapıcı, bekçi, odacı ve benzeri hizmetliler dahil, kurumların İş Kanunu tatbik olunan iş yerlerinde çalışan işçileriyle Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünün 17 Mayıs 1937 tarih ve 3173 sayılı Kanuna bağlı (2) sayılı cetveldeki hizmetlileriyle aynı kanuna bağlı (3) sayılı cetvelde yazılı olanlardan işçi vasfını haiz amele, amele çavuşu, mütehasşis amele, hamal, hamal başı, tayfa, gemici, bahçıvan, lambacı, lavajcı, drejinar ve kurumların serbest ve mukaveleli avukatları hariç» hükmü ile sözü geçen (C) bendindeki hizmetliler tabiri içine hangi hizmetlilerin gireceğini, hangilerinin ise girmeyeceğini, diğer bir tabirle T. C. Emekli Sandığına tabi olarak bu sandıktan faydalanacakların hangi hizmetliler olduğunu açıklamış bulunmaktadır.

Bu duruma göre bir amme müessesesi olan ve amme hizmeti gören Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğüne bağlı yurtlarda kapıcı, bekçi, temizlikçi, odacı, kaloriferçi ve benzeri hizmetlerde çalışanlarla Bütçenin (D) cetvelinde Hava Meydanları Genel Müdürlüğü emrinde aylık ücretle çalışan elektronik teknisyenlerinin, istihsale matuf olmıyan çalışmaları, atama şekilleri görevlerinin sürekliliği ve aylık ücretli oluşları ve gördüğü hizmetlerin mahiyet ve niteliği ve bilâhare de bu hizmetlerin daimi kadrolarda geçirilmiş olması gözönünde tutulacak olursa anılan Kanunun 12 nci maddesinin II nci bendinin (C) fıkrasında bildirilen daimi kadrolarda aylık ücretle çalışan hizmetliler ve benzeri tabiri içine girmelerinin ve bunların T. C. Emekli Sandığına tabi olarak bu sandıktan faydalanacaklar arasında kabul edilmelerinin zaruri olmasına ve 5434 sayılı Kanunun intikali hükümlerini ihtiva eden geçici 90 ncı maddesinin olayda uygulama yeri bulunmamasına binaen içtihadın, bu hizmetlilerin Emekli Sandığı ile ilgilendirilmesi gerektiği yolundaki 10 uncu Dairenin 18/12/1967 tarih ve E. 1967/1520, K. 1967/2687 sayılı kararı veçhile birleştirilmesine 27/3/1971 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Esas No : 1966/11
Karar No : 1971/26

ÖZETİ: Çimento imalinde kullanılan kalker, kil, alçıtaşı gibi maddelerden alınacak Devlet hakkının; bu maddelerin muhtelif istihsal merkezlerindeki ortalama satış fiyatları bulunarak tanzim olunacak Devlet hakkı tarifesine göre alınacağı hakkında Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu Kararı.

Çimento imalinde kullanılan kalker, kil, alçıtaşı gibi maddelerden alınacak Devlet hakkı matrahının ve hesap tarzının ne olacağı hususunda çıkan ihtilâfları çözümleyen Danıştay Sekizinci Dairesinin 31/3/1965 gün ve esas 1964/302, karar 1965/1463 sayılı kararı ile, yine aynı Dairenin 4/5/1965 gün ve esas 1964/2151-3427, karar 1965/1949 sayılı kararı arasında mevcut aykırılığın giderilmesi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca istendiğinden ve Danıştay Birinci Başkanlığınca konu İçtihatları Birleştirme Kuruluna sevk edilmiş olduğundan; bu hususta raportör üye tarafından tanzim olunan rapor, Başkanunsözcüsünün düşüncesi ve ilgili mevzuat hükümleri incelendi.

Tevhidi içtihadı konu olan Sekizinci Dairenin esas 1964/302, karar 1965/1463 sayılı kararında : Maden Kanununun değişik 115 inci maddesine göre alınacak devlet hakkının hesaplanmasında imal olunan çimentonun muhtelif bölgelerdeki satış bedelleri vasatısına göre düzenlenmiş bulunan tarifedeki miktar üzerinden alınması esasını hukuka uygun bulduğu halde yine aynı Dairenin 4/5/1965 gün ve esas 1964/2151-3427, karar 1965/1949 sayılı kararında ise Devlet hakkının çimentonun satış bedeli vasatısı üzerinden değil, çimento imalinde kullanılan ve Maden Kanununun 152 nci maddesine göre maden sayılan kil, kalker ve alçı taşı gibi maddelerin muhtelif istihsal merkezlerindeki satış bedelleri vasatısı alınmak suretiyle tanzim olunacak Devlet hakkı tarifesine göre tarh ve tahsil olunması lâzım geleceği esası kabul edilmiş bulunmaktadır.

4268 sayılı Kanun çimento imalinde kullanmak şartıyla kil ve kalker Maden Kanunu şümülüne almış ve 6309 sayılı Maden Kanunu da bu durumda herhangi bir değişiklik yapmadığından bu maddeler Maden Kanunu hükümlerine tabi birer maden addolunmuşlar, buna mukabil esasen bir mamul madde olan çimento ise 6309 sayılı Kanunun madenleri tadat eyleyen birinci maddesi hükmü dışında bırakılmıştır.

Diğer taraftan Devlet hakkının nelerden ve ne suretle alınacağını gösteren 6309 sayılı Kanunun 115 inci maddesi ise; maden sahalarından çıkarılan cevherlerin imrarını Devlet hakkının ödenmesi şartına bağlamış ve Devlet hakkının; yabancı memleketlere ihraç edilecek madenlerin ihraç iskelesindeki F.O.B. bedelleri vasatısı üzerinden ve yurt içinde imrar olunacak maden cevherlerini ise muhtelif bölgelerdeki maden işletmelerinin satış bedelleri vasatısı üzerinden % 1-3 nispetinde alınacağını ve bunun, cevherlerin imrarı sırasında cari tarife göre tahsil olunacağı belirtilmekte ve aynı kanunun 117 nci maddesi ise «Devlet hakkının alınmasına mesnet teşkil edecek olan F.O.B. veya dahili satış bedelleri vasatısını gösteren tarife «Devlet hakkı tarifesi» maden cinslerine göre, her takvim yılının ilk iki ayı içerisinde, geçen yıl zarfında selâhiyetli mercilerce tescil edilen bedeller ile fiyatların geçen yılda takip ettiği seyir gözönünde tutulmak ve yapılan cari yıl fiyat tahminleri nazara alınmak suretiyle her maden nevi için tek bedel olmak üzere Sanayi Bakanlığınca hazırlanır.

Mevcut olan hallerde tenzil edilmek üzere zenginleştirme ve izabe masrafları ortalaması da hesap ve aynı tarifeye dercedileceğini öngörmektedir. Bu maddeler hükmüne göre Devlet hakkı ancak maden cevherlerinden alınabilir. Maden Kanununa tabi olmayan dolayısıyla maden sayılmayan ve bir mamul madde olan çimentonun ortalama satış bedeli üzerinden zenginleştirme ve fırınlama giderlerinin düşülmesinden sonra geri kalan miktar üzerinden Devlet hakkı tahakkuk ettirilmesi kanunun ruh ve maksadına aykırı düşeceği gibi madde metnindeki madenlerin temizlenmesi ve izabesi için yapılan masrafların tenzili tabirinden muhtelif madenlerin biraraya getirilmesinden meydana gelen yani bir imal mahiyeti arzeden çimento yapımını anlamak mümkün değildir. Zira imal, terkin, vasfın ve hassanın değiştirilmesi suretiyle maddenin veya madenlerin işlenmesidir. Bu hususu; madenlerin bir mayı içerisinde yıldıztırılması, öğütülmesi, savurulması ve fırınlanması, yabancı nnsurlardan ayıklanması ve eritilmesi işlemi ile karıştırmamak gerekir.

Bu sebepler muvacehesinde içtihadın çimento imalinde kullanılan madenlerden alınacak Devlet hakkının ham maddelerinden tamamen ayrı nitelikte ve imal edilmiş bir madde olan çimentonun ortalama satış fiyatı üzerinden değil, çimentonun ham maddelerini teşkil eden kil, kalker ve alçı taşı gibi maden sayılan maddelerin ortalama satış fiyatları üzerinden hesaplanarak alınması gerekeceğini öngören Danıştay Sekizinci Dairesinin 4/5/1965 gün ve 1964/2151-3427 esas ve 1965/1949 karar sayılı kararı veçhile birleştirilmesine 15/5/1971 gününde oybirliği ile karar verildi.